Region Stockholm

23

Yttrande över motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) om att utreda vidareutveckling av Origo

HSN 2019-0772

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Barn-Kvinnor-Unga-Asyl
Katrin Rekkedal

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-05-29

HSN 2019-0772

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2019:11 av Simon Solberg (SD) om att utreda vidareutveckling av Origo

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2019:11. I motionen föreslår Simon Solberg (SD) att hälso- och sjukvårdsnämnden ska inleda en utredning för att undersöka hur fler myndigheter ska kunna integreras i verksamhet hos Origo, länets resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:11 av Simon Solberg (SD)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i folkhälsoberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till regionstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Origo är ett myndighetsgemensamt resurscentrum som arbetar för att motverka och förebygga hedersrelaterat förtryck och våld. Origo erbjuder både utbildningsinsatser och konsultation till yrkesverksamma och frivilliga

aktörer i Stockholms län. Till Origo kan hälso- och sjukvårdspersonal vända sig för konsultation och stöd i frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Verksamheten finansieras av Region Stockholm, Polismyndigheten i Stockholms län samt länets alla kommuner. Origo är sedan 2016 en permanent verksamhet som erbjuder stöd till utsatta ungdomar mellan 13–26 år och konsultation till yrkesverksamma och frivilliga aktörer i Stockholm län.

Motion 2019:11 tar upp problem som finns om hedersrelaterat våld och förtryck och föreslår att Origos verksamhet skulle kunna utvecklas genom att fler myndigheter kopplas in i samarbetet, till exempel Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Överväganden
Enligt avtalet för Origo ska Origo tillsammans med avtalsparterna verka för att ta fram och vidareutveckla en modell för samarbete mellan myndigheter i frågor som rör hedersrelaterat förtryck och våld. Tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm planerar Origo att dokumentera samt utvärdera Origos stöd och rådgivande arbete med ungdomar för att på sikt kunna ta fram ett samtalstöd till övriga intressenter i länet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har under maj 2019 tagit fram ett utkast till Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2019–2021. Gällande samverkan innehåller utkastet förslag på insatser inom länsstrategisk samverkan, tillgänglig information och samverkan med civilsamhället.

Nyligen kom även ett slutbetänkande av Utredning om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv (SOU 2018:69) som tar upp Socialstyrelsens ansvar att beakta behovet av tydliga samverkansrutiner för främst skola, hälso- och sjukvård, socialtjänst och utrikesförvaltningen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att de planerade insatserna är tillräckliga för att öka samverkan mellan Origos verksamhet och andra berörda myndigheter och att ingen ytterligare utredning för att integrera fler myndigheter i till exempel avtalet behövs.

Ekonomiska konsekvenser
Personella resurser från hälso- och sjukvårdsförvaltningen och berörda verksamheter har redan använts till att ta fram utkast till Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2019-2020. Ytterligare utredningar skulle ta samma personal i anspråk ännu en gång istället för att fokusera på att besluta och genomföra ovan nämnda handlingsplan.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Planerade insatser bedöms som tillräckliga för att upprätthålla och öka patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Planerade insatser bedöms som tillräckliga för att upprätthålla och öka jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Yttrandet har ingen påverkan på miljön.

Administrativa konsekvenser
Utöver de ekonomiska konsekvenser som nämns ovan skulle en utredning för att eventuellt inkludera fler än de 28 nuvarande medparter i det unika och välfungerande avtalet skapa ökad administration för samtliga parter.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-05-29

MOTION
2019-02-12

Ankom
Region Stockholm
2019 -02- 12
Dnr RS 2019-0291

Sverigedemokraterna

2019:11

Motion av Simon Solberg (SD) om att vidareutveckla Origo resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld.

Origo är ett resurscentrum för hedersutsatta ungdomar i Stockholms län som samlar olika myndigheters kompetens och personal under en organisation. Centrumet vänder sig också till aktörer som är verksamma i Stockholms län och som har kontakt med ungdomar. Origo startades 2013 av dåvarande Stockholms läns landsting som ett tidsbegränsat pilotprojekt men har sedan dess permanentats.

Verksamheten är ett samarbete mellan Stockholms läns kommuner, Polismyndigheten i Stockholms län och Region Stockholm. På Origo jobbar socialtjänstarbetare, en barnmorska, en polis samt en enhetschef, för att hjälpa hedersförtryckta ungdomar.

I en undersökning till gymnasieelever i årskurs 2 genomförd av Socialstyrelsen 2007 angav 5,6 procent av de svarande flickorna och 4 procent av de svarande pojkarna att de upplevde begränsningar i vem de kunde gifta sig med. Mellan 25 och 30 procent av de svarande angav att de har blivit utsatta för kränkande behandling, hot eller våld av föräldrar eller andra vuxna i deras närhet, varav 10 procent uppgavs bero på att de hade skambelagt familjen.

När Stockholms universitet gjorde en enkätundersökning för ungdomar i grundskolan i Stockholms stad svarade 16 procent av flickorna och 7 procent av pojkarna att de förväntades uppfylla någon annan än sin egen vilja i val av äktenskapspartner. 23 procent av flickorna som svarade angav att de inte fick ha pojkvän och förväntades vara oskulder till dess att de ingått i äktenskap.

Det är idag väldigt svårt att uppskatta antalet människor som lever i hedersförtryck i Sverige. Mörkertalet är oroväckande stort och i skuggan av de senaste årens ökande segregation växer sig hedersförtrycket starkare, särskilt i Stockholms förorter.

Origos verksamhet har visat sig vara extremt välfungerande i att motverka hedersförtrycket i samhället. När man som ungdom utsätts för hedersförtryck i sin egen familj är det mycket svårt att veta vart man ska ta vägen och vem som kan hjälpa en. Det faktum att ungdomar idag kan få hjälp med att kontakta flera olika myndigheter av en och samma organisation räddar liv, men det finns mycket kvar att göra.

Verksamhetens primära insatser handlar idag om att bistå vid kontakten med socialtjänsten, vården och polismyndigheten, vilket är till stor hjälp för dem som är direkt utsatta för hedersförtryck. Men vägen ut ur ett hedersförtryck är lång. När en ungdom fått hjälp av Origo att komma till ett skyddat boende, betyder det ofta att de förlorar all kontakt med familj och släktingar.

Dessa ungdomar kan i många fall inte ens prata svenska, och förväntas nu stå på egna ben och själv söka hjälp från rätt myndigheter för att kunna bli en del av samhället. Här skulle Origos verksamhet kunna utvecklas enormt mycket genom att flera myndigheter kopplas in i samarbetet, till exempel Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Sverigedemokraterna

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag

att:

hälso- och sjukvårdsnämnden inleder en utredning för att undersöka hur fler myndigheter ska kunna integreras i Origos verksamhet.

Simon Solberg
(SD)